

PROGRAM WSPÓLPRACY TRANSGRANICZNEJ RZECZPOSPOLITA POLSKA – REPUBLIKA SŁOWACKA 2007- 2013

SPIS TREŚCI

- Nowe projekty rozpoczęły realizację;
- Inne chwalą się już rezultatami;
- Interaktywna mapa projektów PL-SK;
- Regionalnie o Programie;
- Co nowego w mikroprojektach;
- Nowości w bibliotece on-line.

Przekazujemy Państwu kolejny newsletter Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Życzymy przyjemnej lektury.

Zespół WST

NOWE PROJEKTY ROZPOCZĘŁY REALIZACJĘ

Po podpisaniu umów o dofinansowanie kolejne projekty rozpoczynają realizację. Ma powstać między innymi Polsko-słowackie Centrum Turystyki Konnej, a po obu stronach granicy (na Podkarpaciu w Polsce i w Kraju Preszowskim na Słowacji) zostanie wytyczony konny szlak o łącznej długości ponad 200 kilometrów. W Tvrdošinie i w Kościelisku powstaną ośrodki tradycji i turystyki, które mają stanowić odpowiedź na rosnące zainteresowanie atrakcjami turystycznymi regionu. W rejonie Łabowej w Polsce oraz Jarabiny na Słowacji dobudowane zostaną kolejne etapy kanalizacji. W Krásnie nad Kysucą i w Milówce powstaną obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe do aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów. Będą one stanowić dopełnienie istniejących terenów wypoczynkowych nad brzegami rzek Kysuca i Soła. W ramach współpracy gmin Ľubotin, Dubowica i Muszyna pojawią się z kolei nowe atrakcje, takie jak jarmark dubowicki z pokazem tradycyjnych rzemiosł, zwyczajów i tradycji czy kurs gotowania potraw tradycyjnych, którego zwieńczeniem ma być wydanie polsko-słowackiej książki z tradycyjnymi przepisami z obu stron granicy. Opisy projektów są dostępne na stronie Programu www.plsk.eu.

ZAKOŃCZONE PROJEKTY CHWAŁĄ SIĘ REZULTATAMI

Zakończyła się realizacja kolejnych projektów, które mogą się pochwalić rezultatami. W ramach projektu „Modernizacja połączenia drogowego Pienińskich Parków Narodowych” usprawniony został ruch po obu stronach polsko-słowackiej granicy.

Powstał też portal internetowy www.praca-plsk.eu, który jako pierwszy będzie gromadził i udostępniał niezbędne informacje dotyczące rynku pracy na polsko-słowackim pograniczu. To efekt projektu „Partnerstwo na transgranicznym rynku pracy”. Ponadto, w ramach wymiany doświadczeń i dobrych praktyk istniejące już po stronie polskiej narzędzie badawcze „Barometr zawodów” zostało dostosowane do potrzeb po słowackiej stronie granicy i wprowadzone w czterech urzędach pracy na Słowacji: w Bardejowie, Popradzie, Kieżmarku i Starej Lubowni. Z kolei do zwiększenia ruchu turystycznego w rejonie Tatr zarówno po polskiej, jak i słowackiej stronie granicy przyczyniła się kampania promocyjna przeprowadzona w ramach projektu „Tatry wspólnie”. Stworzona została wspólna baza atrakcji turystycznej i wydane wspólne foldery reklamujące region. Z kolei pod Zamkiem Orawskim, w ramach projektu „Muzyka pod Tatrami”, otwarte zostało Centrum Turystyczne, oferujące między innymi możliwość wirtualnych odwiedzin po atrakcjach regionu.

INTERAKTYWNA MAPA PL-SK

Jakie projekty są realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013, gdzie są realizowane, czy są to projekty turystyczne, kulturowe czy może drogowe? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań udzieli uruchomiona w ubiegłym miesiącu interaktywna mapa internetowa projektów. Posługując się mapą można zawęzić kryteria wyszukiwania projektów np. tylko do Partnerów Wiodących, Partnerów Projektu czy Beneficjentów mikroprojektów, do kategorii projektu, czy też do danego regionu obszaru wsparcia Programu. Bezpośredni link do mapy znajduje się na stronie Programu www.plsk.eu, po prawej stronie – Interaktywna mapa projektów.

Galerię ponad siedemdziesięciu mikroprojektów zrealizowanych w Euroregionie Beskidy w ramach Programu można także obejrzeć na niezależnej interaktywnej mapie stworzonej przez Euroregion Beskidy i znajdującej się pod adresem <http://www.mapa.euroregion-beskidy.pl/#/pl/mikroprojekty/>.

REGIONALNIE O PROGRAMIE

Jak co roku późna jesień to czas promowania Programu w poszczególnych regionach. Tradycją stały się już Dni Otwarte Preszowskiego Kraju Samorządowego, podczas których prezentowane są rezultaty zrealizowanych projektów i organizowane są rozmaite konkursy poszerzające wiedzę o Programie Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. W tym roku w konkursach wzięło udział 155 osób wygrywając materiały promocyjne Programu.

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ RZECZPOSPOLITA POLSKA - REPUBLIKA SŁOWACKA 2007 - 2013

Również jak co roku na Śląsku odbyły się dwie konferencje, podczas których promowane były efekty polsko-słowackiej współpracy w regionie. 14 listopada 2013 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego odbyła się konferencja „Europejska Współpraca Terytorialna w województwie śląskim – od projektu do efektu”, zorganizowana w ramach VII edycji Targów Funduszy Europejskich. Podczas konferencji zaprezentowane zostały m.in. doświadczenia z realizacji projektu „Transgraniczna polsko-słowacka sieć innowacji i nowych technologii” współfinansowanego w ramach Programu. Z kolei 9 grudnia 2013 roku w Bielsku-Białej odbyła się konferencja: „Program Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka w obecnej i przyszłej perspektywie finansowej Unii Europejskiej”. Zaprezentowano wymierne efekty realizacji projektów zarówno „dużych” jak i „mikro”. Uczestnicy konferencji zobaczyli również film obrazujący realizację projektu „Budatín-Strumień: Rewitalizacja i rozwój dziedzictwa kulturowego”.

CO NOWEGO W MIKROPROJEKTACH

Fort „Waligóra”, jeden ze schronów broniących Węgierskiej Górki, zwanej także „Westerplatte Południa” we wrześniu 1939 roku, zyskał drugie życie. Dzięki mikroprojektowi „Modernizacja otoczenia fortu Waligóra usytuowanego na pograniczu polsko-słowackim” zagospodarowane zostało otoczenie fortu, a także popularyzowana była wiedza na temat historii regionu, a w szczególności wydarzeń z okresu II Wojny Światowej.

W Beskidach rozpoczęła się też realizacja mikroprojektu „Pogranicze bez barier”, którego główną ideą jest stworzenia bezpiecznego szlaku dla osób niewidomych. Będzie to pierwszy w Polsce turystyczny i skiturowy szlak dla niedowidzących i niewidomych. Na szlaku staną specjalne mapy wypukłe przystosowane do odczytu przez osoby niewidzące. Mapy wypukłe to jedyny sposób poznania terenu w "trójwymiarze" przez osobę niewidzącą - wysokość gór, ich proporcje, stopnie trudności, ukształtowanie terenu, proporcje, nazwy i umiejscowienie wiosek i przysiółków. Z kolei na Podkarpaciu w ramach mikroprojektu „Polsko – Słowacki rozwój turystyki na obszarze transgranicznym” realizowanego przez Gminę Tarnowiec między innymi wytyczona zostanie trasa pieszo-rowerowa „Szlakiem kapliczek, krzyży i figur przydrożnych”. Na poznawanie regionu był też nastawiony zakończony już projekt „Turystyka bez granic – wzajemne inicjatywy na rzecz wzmocnienia regionalnych produktów turystycznych oraz kulturowych Jarosławia i Humennego”. W Jarosławiu wytyczony i oznakowany został historyczny szlak. Powstał także wirtualny szlak dziedzictwa kulturowego, dzięki któremu można obejrzeć zdjęcia i znaleźć wiele ciekawych informacji o zabytkach Jarosławia i Humennego - <http://wirtualnyszlak.eu/>

Na kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci jest natomiast ukierunkowany projekt realizowany w gminie Nová Bystrica w Kraju Žylińskim. Powstanie tam Kysucki dziecięcy las. Będzie on pełnił edukacyjną rolę – kształtował świadomość przyrodniczego potencjału regionu i jego właściwego wykorzystywania. W ramach projektu powstanie ścieżka edukacyjna z siedmioma stanowiskami.

Jakie wydarzenia szykują się w mikroprojektach w najbliższym czasie?

- w styczniu 2014 roku w Preszowie na Słowacji rusza Przegląd Dziedzictwa i Kultury Miast Pogranicza, skierowany do dzieci i młodzieży. W ramach przeglądu prowadzone będą zajęcia edukacyjne, konkursy i zabawy, a także zorganizowana zostanie wycieczka szlakiem miast i miasteczek kraju Preszowskiego (Stara Lubovna, Bardejów);
- w lutym 2014 roku w Łaskach w Polsce i w Sterniku na Słowacji odbędzie się Trzeci Rajd Konny - jednodniowy rajd konny po atrakcjach przyrodniczych i kulturowych regionów przygranicznych;
- do 15 stycznia 2014 roku w Żylinie, a następnie w Książnicy Beskidzkiej w Polsce prezentowana będzie wystawa amatorskich fotografii poświęconych śladom papieża Jana Pawła II w regionie. Od 28 grudnia 2013 roku wystawa będzie też dostępna online www.krajskkniznicazilina.sk

NOWOŚCI W BIBLIOTECE ON-LINE

Programowa biblioteczka on-line wzbogaciła się w ostatnim czasie o kolejne pozycje. To między innymi album „Anioły pogranicza” przedstawiający prace artystów polsko-słowackiego pogranicza, wydany w ramach mikroprojektu o tym samym tytule. Tytuł nie pozostawia również wątpliwości, że motywem przewodnim prezentowanych prac są anioły w różnej postaci. To także wyjątkowo ciekawa broszura „Zakłęte w drewnie” przedstawiająca miejsca polsko-słowackiego pogranicza, gdzie drewno odgrywa wielką rolę i gdzie rzeźbiarze i rękodzielnicy potrafią wyczarować z niego prawdziwe cuda. Wszystkim tym, którzy lubią odwiedzać i odkrywać nowe miejsca z pewnością spodoba się także spacerownik po Przemyślu i Humennem wydany w ramach mikroprojektu „Szlaki Dziedzictwa Kulturowego Przemyśl-Humenne”. Zawiera on opis tras spacerowych po obu miastach wraz z opisami najciekawszych miejsc. Na uwagę zasługuje także albumowe wydawnictwo „Lato spotkań z kulturą i tradycją Górali na pograniczu polsko-słowackim 2013”. I wreszcie na koniec mały wkład od Wspólnego Sekretariatu Technicznego czyli „Polsko-słowacki słowniczek na wesoło”, owoc polsko-słowackiej współpracy, różnych językowych wpadek i niedomówień. Z pewnością wywoła uśmiech na wielu twarzach. Zapraszamy serdecznie do korzystania z biblioteczki on-line znajdującej się na stronie Programu www.plsk.eu.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2014 Wspólny Sekretariat Techniczny oraz Instytucja Zarządzająca chciałoby złożyć wszystkim jak najlepsze życzenia. Mamy nadzieję, że święta upłyną wszystkim w spokojnej i radosnej atmosferze i w Nowym Roku spotkamy się pełni nowych pomysłów i inicjatyw. Wszystkim Beneficjentom życzymy, by przy realizacji swoich projektów napotykali jak najmniej przeszkód i mogli się chwalić sukcesami, które zmieniają na lepsze polsko-słowackie pogranicze.

